

РОЗБУДОВА ДОМІВ І ОБМЕЖЕННЯ СТРАЙКІВ НА ПЕРШІМ ПЛАНІ ПРЕЗИДЕНТА

Президент Труман рішений наладнати швидко дві великі проблеми, а це прискіщення будови домів і обмеження теперішних страйків. У справі будови домів президент проголосив програму з трьох точок, а це: звільнити спід федеральної контролі будівельні матеріали на будову дешевих домів; наложити стелю на ціни таких домів; дати ветеранам першенство при набуванні домів. Для введення будівельної програми в життя президент назначив бувшого посади-ка з Лівсвил, Вилсона Вайета, виконавцем.

Не зважаючи на спротив юнійних провідників президент приступив до виконання проекту для обмеження страйків в такий спосіб, що назначив раду для устійнення фактів у страйку автомобілевих робітників в підприємстві Джеренал Моторс в Дітроїті. Він теж висловив надію, що його проект постійного наладження способів обмеження страйків перейде в конгресі ще перед Різдвом.

РОБІТНИЧІ ЮНІЯ ПІДЛЯГАТИМУТЬ ПІД ЗАКОН ПРОТИ РЕКІТУ.

Вітвертим голосуванням прийняла палата репрезентантів додаток до закону з 1934 р., щоб юнії підлягали теж так званому „законови проти рекітства“. На підставі цього закону, наприклад, не буде вільно ньюйорській юнії шоферів побирати членські вкладки від шоферів, які приїждять з інших стейтів і там платять вкладки до своїх юній.

Юнія сталевих робітників „оборонює своє право до страйку“.

Морей, провідник юнії сталевих робітників оприлюднив у Пітсбургу пояснення, чому юнія викликає страйк 15. січня 1946, хоч контракт кінчиться щойно в жовтні. Він каже, що в контракті є постанова, на підставі якої можна розпочати переговори про підвишку платні перед покінченням контракту. При цій нагоді Морей заявив, що юнія має законне і моральне право до страйку.

Підприємство Форд Мотор Компані в Дітроїті оприлюднило, що не може підвищити платні робітникам, доки не доведе до того, щоб підприємство мало чисті зиски з продукції, а не даліше докладало як це є тепер.

750 СПОСОБІВ ДЛЯ ВИТУМАНЮВАННЯ ГРОШЕЙ.

Знаменну остерогу перед ошукунцями оприлюднює Краєве Товариство Бюр для Ліпшого Бизнесу. Його предсідник Віктор Найборг твердить, що вчасні війни американці заощадили 170 біліонів доларів. Щоб ці гроші витягнути від властителей оперують цілі сотки організацій під різними назвами і видами. Вони подають разом 750 найрізноманітніших проектів для швидкого збогачування або різних інвестицій та бизнесів, щоб лише витуманити ці гроші від людей. Є це найбільше ошукство в історії світу, каже Найборг. Після першої світової війни такі ошукости витуманили 400 мільонів доларів від американської публіки, а тепер витягнуть яких 650 мільонів річно. Головною жертвою таких спекулянтів падають ветерани, які привезли з собою великі гроші, а які не розуміються на підприємствах і тому легко впадуть в руки заговірників.

КОМУНАЛЬНА МІСІЯ АМЕРИКАНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ ЗАСУДЖЕНА.

Ціла ерархія так званої Американської Католицької Православної Церкви в Нью Йорку признана винною звичайного ошукства. Ще перед роком ньюйорська поліція попала на слід „комунальної місії“ цієї церкви, складеної з „архієпископа“ і двох „священників“ і колектора. Вони виманювали від легковірних людей пересічно \$75,000 річно ніби на утримання церкви і місії при Вест 40-вій вулиці в Нью Йорку. „Архієпископом“ був Фредрик Тияракс, а „священниками“ Реймонд Гірш і Лаймен Апелбау. Їм грозить присуд по 50 літ в'язниці.

КОРАБЕЛЬ З ТРАНСПОРТОМ СТАВ СЕРЕД МОРЯ.

Транспортний корабель Джозеф Гукер повідомив по радіо Східне бюро для рятунку кораблів на морю, що він станув на Атлантийським океані у віддалі 270 миль від ліхтарні морської в Нантокет і не може даліше рушити з місця. На ньому знаходиться 526 вояків, які їдуть домі. На рятуюнок обездоленому кораблеви вислано два інші кораблі. Остання радіо-грама з корабля сповіщає, що вода вливається до корабля.

Повітряна фльота з понад 14,000 літаків частинно для вжитку Об'єднаних Держав

Департамент війни оприлюднив, що американська повітряна фльота у мирні часи буде мати 14,000 літаків. Між ними буде 8,200 оперативних літаків, а 6,000 резервових під командою Краєвої Гвардії. Для втримання цих літаків в русі треба буде 400,055 офіцерів і вояків. Урядовці, які оприлюднили цю вістку, твердять, що таке число літаків буде вистарчальне для оборони Америки і для діяльності Організації Об'єднаних Держав. Вони не згадували одначе нічого про атомову бомбу.

У сенатській комісії Атомової Сили зізнав д-р Алвін М. Вайнберг, голова знавців фізики в розбудові Овк Ридж-у Тенесі, що в будуччині сила воєнної фльоти буде полягати в підводних лодках, які будуть гнати у глибині 1,000 стіп під водою під напором атомової сили. Буде це єдине безпеченство в атомовій війні, твердив Вайнберг.

Команда фльоти виставила до прилюдного оглядання в Атлантик Сіті взірць самохідного стрільня, в виді малого літака, яке можна випустити з великого літака і воно без пільота, а лише при помочи радіа, буде гнати із швидкістю 400 миль на годину, до назначеної цілі. Такі стрільня випробовано вже вчасі війни проти Японії.

БІРНС ПЕРЕРИВАЄ ПОДОРОЖ ДО МОСКВИ

Секретар Бірнс, який вилетів на конференцію міністрів заграничних справ Трьох Потуг, перериває свою дорогу в Парижі і в Берліні. Не сказано, чи на постою він буде переводити політичні конференції. Разом з ним виїхали знавці, між іншими знавць атомової бомби.

ПЕРОН ТВЕРДИТЬ, ЩО РОСІЯ Є СПРАВЖНИМ ПЕРЕМОЖЦЕМ З ВІЙНИ

На зізді 3,000 делегатів нової політичної партії в Буенос Айрес в Аргентині згоданий кандидат на становище президента, полк. Хуан Домінго Перон, виголосив промову про світове положення. Він сказав, що Росія являється справжнім переможцем у другій світовій війні. „Аліянські держави багато причинилися до перемоги, одначе є неперечним фактом теперішнього часу, що Росія займає Європу і частину Азії“ — сказав Перон. Опісля остеріг слухачів, що свіжі сили, випущені у світ, можуть діткнути й Аргентину.

Чи в Ірані не практикують Совети такої методи, якої вживали в Карпатській Україні?

Таке питання ставить в Нью Йорк Таймс С. Л. Золибергер, кореспондент часопису з Лондону. І відповідає, що мабуть так. А іде тут про північну частину Ірану, де тепер вибухло повстання місцевого населення. Воно має бути ділом комуністів. Золибергер висказує, що не повстання є початком того, що вкінці повстанча територія — Азербейджан — відійде згодом до Советського Союзу на підставі „волі народу“. Іншими словами, пише він, буде там повторене те, що сталося з „Рутенією“ чи „Підкарпатською Руссю“, чи як тепер називають — Закарпатською Україною, якої відірвання від Чехословаччини було заздалегідь добре підготоване, ще заки вступила на ту землю червона армія. До такого закінчення приходить Золибергер на підставі статті Івана Турянчи, голови Народної Ради Карпатської України, яку поміщено в англійській мові в „Совет Ньюз“, видаванім пресовим департаментом советської амбасади в Лондоні. В такий самий спосіб, як Карпатська Україна відійшла на підставі „просьби населення“ до Советського Союзу через влучення її до У. Р. С. Р., відійде мабуть на думку Золибергера Іранський Азербейджан до советського Азербейджану, а тим самим до Советського Союзу.

ПРЕМ'ЄР ІРАНУ ТЕЖ ВИБИРАЄТЬСЯ ДО МОСКВИ

Ебрагім Гакімі, 76-літній іранський прем'єр, заявив у парламенті в Тегерані, що він віднісся до Москви з пропозицією, щоб там обговорити особисто справу з повстанням в Азербейджані. Та відповіді на ту пропозицію ще не дістав.

ТУРЕЧЧИНА НЕ Є ФАШИСТИВСЬКОЮ. ЗАЯВЛЯЄ САРАКОГЛЮ

Турецький прем'єр, Шукру Саракоглу, відповідав на московські пресові й радіові напади на Туреччину, в яких називано її „фашистською“ державою. Він заявив, що Туреччина не є „фашистською“ в такий самий мірі, як не є німи Злучені Держави. Одначе турки, казав він, почавши від прем'єра, а скінчивши на селянина, рішені остати вільним народом і готові до боротьби за свою свободу, якщо вона була загрожена. Туреччина, казав він далі, не хоче стати васалом ніякої держави, і в тих своїх змаганнях пробує дістати попертя збоку Англії й Злучених Держав.

СКАНДИНАВСЬКІ КОМУНІСТИ ГЛЯДЯТЬ НА МОСКВУ

Це, що знесено Комінтерн, нічо не змінило, коли іде про комуністів у різних краях Європи. Вони далі орієнтуються на Москву й її слухають. Таке завважив С. Л. Золибергер у скандинавських краях, розмовляючи з комуністичними провідниками Фінляндії, Швеції й Данії. Вони з тим навіть не криються і навіть признають, що попирали війну доперва тоді, коли Гітлер напав на Росію, а фінські комуністи держали з Росією й тоді, коли Сталін напав на Фінляндію.

ПІДПИСИ, ЩО КОШТУВАТИМУТЬ НАС БІЛІОНИ ДОЛЯРІВ! Той, що підписує документ, це Ірл Галіфекс, британський амбасадор, що стверджує своїм підписом угоду на позичку в Злучених Державах для Англії на суму \$4,400,000,000. Зправа біля нього сидить Джеймс Ф. Бірнс, секретар стейту.

ГІМЛЕР ПРИКАЗУВАВ ЗАПРАЦЮВУВАТИ НА СМЕРТЬ ЖИДІВ, ЦИГАНІВ, РОСІЯН, УКРАЇНЦІВ І ПОЛЯКІВ

Перед Міжнародним Мілітарним Трибуналом в Нюрмберзі розложено нові карти воєнних злочинів великого числа тої нацистської верхівки, яку цей трибунал судить. Відчитані вчора документи відносять головню до не-німецьких робітників, стягнених примусово до Німеччини на роботи у фабриках воєнного знаряддя, на фармах, та для домашньої служби. Предложено свідчення негідського обходження з тими людьми, особливо варварського з цього боку, що наказаного згори завідателям фабрик, селянам і тим німкням, що брали невідільниць на службу. Та найогиднішим являвся приказ Гімлера супроти таких робітників, яких за якусь незначну провинку покарано трілітньою в'язницею. Тих мали без усякої пощади запрацьовувати на смерть, себто заставляти їх працювати без відпочинку і поживи так довго, як довго вони могли вдержуватись на ногах. Цей приказ Гімлера відносився до таких по національності робітників: жидів, циганів, росіян, українців і поляків. Але і німців запрацьовувано на смерть, але тих, що були засуджені на вісім років тюрми. Теж предложено документи варварського обходження з жінками „зі сходу“, себто головню з України, яких було до 500,000 при домашній службі в німців. Вони мали дуже обмежений вихід, навіть і до церкви. Знов на сільських роботах дораджувано німцям держати робітників „зі сходу“ у стайнях разом з худобою. Теж доказувано, як відбувався примусовий набір робітників в Україні, де палили для цієї цілі цілі села. Таких примусових робітників-невідільників було в Німеччині понад п'ять мільонів, а чого тільки яких 200,000 прибуло до Німеччини добровільно. Теж виказано, що й німецький народ знав добре про злочинства, dokonувані на тих робітниках-невідільниках, але мовчав.

ПРИСУД НА ПРИСЛУГУ В ДАХАВ.

Воєнний Суд Злучених Держав визнав у Дахав, Німеччина, винними усіх 40 службовців, що були заняті в концентраційнім таборі в Дахав як урядники чи прислуга. Їх обвинувачувано за вбивства, тортури і виснажування голодом жертв, що діставались до цього табору, що то був найгірший з усіх нацистських, концентраційних таборів.

ПАТОНОВИ ЛІПШЕ.

Ген. Джордж Патон, тяжко покалічений в неділю підчас автомобілевого випадку, лежить далі в шпиталі в Гайдельбергу спараліжований, але його загальний стан значно поліпшився. Навіть уже думають його загіпсувати і так перевести літаком до Злучених Держав на даліше лікування.

УРЯДОВЦІ НА СТРАЙКУ.

Урядовці міністерств та інших бюр в Парижі виийшли на односторонній страйк, щоб тим запро-тестувати проти проволок у підвишках платні й забезпеченні пенсій на старість.

КРИТИКУЮТЬ ПОЗИЧКУ.

В Злучених Державах многи нарікають, що дається „презенти“ на біліони доларів Англії, коли тут великі потреби, а в британському парламенті критикують Злучені Держави за „гострі“ вимоги. Консерватисти навіть не будуть голосувати за те, щоб прийняти фінансовий договір щодо цієї позички, ні угоду з Бретон Вудс. Та лейбористи мають більшість, а вони за одну і другу угоду.

НЕ МИНЕ СМЕРТЬ.

Антон Мюзерт, провідник нацистської партії в Нідерландах, мусить понести кару смерти за співпрацю з німцями. Такий запов судовий присуд в Газі, Нідерланди.

ПРОТИ ПРАЦІ З КВІЗЛІНГОМ.

В Данії здержано на якийсь час усі поїзди, бо машиністи та інші залізничники не хотіли працювати разом з данським Квізлінгом, якого суд частинно виправдав і якому дану якусь малу роботу на залізниці в якійсь малій місцевості. Страйкуючі вернули до роботи аж тоді, як міністерство повідомило їх, що усунуло квізлінга з роботи.

ДОБРЕ ЗВІДОМЛЯЮТЬ.

Таке кажуть американські кореспонденти про німецьких журналістів, що пишуть у німецьких газетах про хід судової розправи в Нюрмберзі проти 20 провідних нацистів. Кажуть, що видавані в американській зоні німецькі газети присвячують доволі місця новинам з цього суду. Теж заохочується їх писати статті на тему того, що чують на суді, очевидно виминаючи чогось такого, що булоб присудом поза судом. Документи нацистських звірств є передавані дослівними цитатами.

ЯК НЕ МАЄТЕ ПРАЦІ, АБО ХОЧЕТЕ КРАЩОЇ, чому не користати з оголошень знаменитих нагод для зарібки, поданих у оголошеннях нових року у „Свободі“?

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597-7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

SUBSCRIPTION RATES:		SUBSCRIPTION RATES:	
Three cents a copy.		Three cents a copy.	
One year	\$7.00	One year	\$7.00
Six months	\$3.75	Six months	\$3.75
Three months	\$2.00	Three months	\$2.00
Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
One year	\$2.50	One year	\$2.50
Six months	\$1.50	Six months	\$1.50
Three months	\$0.75	Three months	\$0.75
Foreign and Jersey City Rates:		Foreign and Jersey City Rates:	
One year	\$10.00	One year	\$10.00
Six months	\$5.25	Six months	\$5.25
Three months	\$2.75	Three months	\$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗНОВУ ДО МОСКВИ!

Вашингтон, репрезентант найбільшої в світі потуги, як бачимо, не настає на конференцію міністрів закордонних „Трьох Потуг“ в столиці Злучених Держав, як це тепер припадало, а висилає свого представника до Москви. Думає мабуть таким способом лекше наклонити Кремль до якихсь уступок в справі заведення порядку в світі. І очевидно, якщо так сталося, то це „дженгельменство“ виплатилося би.

Щож це мають бути за уступки?

Отже не є це уступки Америці в тому змислі, що Америка хоче щось для себе скористати, щось від Советів для себе виторгувати. Ні. Америці іде про уступки демократичним ідеям і методам ради мира в світі. Іде про те, щоб Совети самі не розпоряджались у різних краях і не заводили там своїх порядків. Іде про те, щоб згодились, щоб тайну, звязану з атомовою бомбою, віддати під певними умовами під контроль Організації Об'єднаних Держав. Іде далі ще й про те, щоб Совети не наставляли на право вета в Раді Безпеки, а згодились на рішення більшості.

Та так є, що навіть і тепер не відважуватися демократії отих усіх справ в Москві видивити, бо це надто подразнило Совети. Вони будуть пробувати нахилити Кремль, щоб взагалі продовжував наради, а не бокував, як це він робить, бо це спричинює хаос в Європі й світі. Але виглядає, що Кремлеві якраз боковання на руку. Теж нешкодить йому і хаос у світі. І не журити його, чи Організація Об'єднаних Держав буде діяльною, чи ні.

І ще одно:

Ідемо з вільної американської землі до одинокого нині центра тоталітаризму в такому часі, коли вже другий советський корабель приплив до Швеції, щоб з цієї неутраченої у війні країни силою забрати до Советів навіть і тих з утікачів з балтійських держав, що є в шпиталях наслідком ран, які собі завдали, коли пробували відбирати собі життя чи боронитись, як їх недавно силою видавали з Швеції в руки советської влади. І коли в Європі такі речі діються, ідемо до Москви, щоби благодати Кремль, щоб в дечому уступив... Кажемо; що цього вимагає справа мира.

Ми не знаємо дипломатичних ходів і виходів, щоби сказати своє останнє слово, чи треба аж так далеко уступати Москві. Але зате сумніваємось, чи такі уступки вратують демократичний мир і порядок у світі. Не уступати Москві, не значить зараз з нею воювати, відповідати їй війною, бо хто ж нині війни хоче. Але їхати до Москви і ще навіть тим підносити нині престиж Кремлю може бути виправдане тільки тоді, коли там — у самій Москві — вичитають демократичні потуги уже раз порядком лекцію советським крутім і вимагатимуть від них здержання варварств, яких допускається советська влада далі над цілими народами. Досі ми мовчали, або наклеїли це щонайвище у якійсь промові в парламентах в Лондоні, Отаві, чи в Вашингтоні. Та тепер пора наклеїти це твердим словом у Москві, а може це опам'ятає кремльську сатрапію.

До Вашингтону на Третій Конгрес

Дня 26. січня 1946 року відбудеться у столиці нашого краю Третій Конгрес Американців Українського Роду, який скликає Український Конгресовий Комітет Америки.

Два перші конгреси — в Вашингтоні в 1940 році та в Філадельфії в 1944 — були присвячені загрози війни і самій війні, а теперішній конгрес, як проголошується, буде займатись проблемами, звязаними з замиренням.

Американські українці не є між національними групами одиними, що скликають того роду конгреси чи зібрання. Навпаки, вони ще може найменше скликають свій загальний конгрес і наради!

Бо от погляньмо на американських жидів, що то постійно збираються на конференції й радять над різними проблемами, що відносяться до жидівського питання у світі, вважючи себе рівночасно чи не за найліпших американських громадян. Навіть пані Еленор Рузвельт так пише про них.

Або погляньмо на поляків, яких тут кілька мільйонів, а які теж скликають раз-у-раз зібрання і конгреси в справі Польщі. Та роблять це й найменші групи: вірмени, албанці, словаки, хорвати і т. п.

Отже, коли вони всі вважають потрібним доряджувати американському уряду в справі народів, з яких вони вижили, то що доперва говорити про українську національну групу в Америці, що походить з такого великого краю як Україна, якої земля стала властивим спричинником другої світової війни, бо саме на неї напав Гітлер, і саме її хотіли забрати нацисти, щоби таким способом побільшити „життєвий простір“ Німеччини.

Злучені Держави перебрали тепер на себе зобов'язання світової ваги і світових розмірів. У зв'язку з цим хочемо завести в світі новий лад, а в першу чергу в Європі, бо це є те місце у світі, де властиво рішалася досі справа війни чи миру. Ми свідками, як уже кладуться основи під замирення і новий лад у цій Європі. Та не бачимо в цьому наразі нічого такого, що приносилось хоч якесь полєкшу поневоленому українському народові, що гарантувало Україні якийсь свободний відхід. Правда, ми чуємо в Америці пригадки, що треба дати незалежність балтійським державам, що треба ратувати Польщу, Румунію, Мадяричину, Югославію, Болгарію. Зате нічого не чути, щоб ратувати Україну, щоб визволити український нарід.

Мовляв, не хочуть аж надто вже дразнити Росію іде й та- ному обличчю Гампінга, що не вдалося. Він теж не оминє руки справедливості і то суворі. Чи не краще почекаати. Тревор главу директорів в очі і сказав: — Дякую вам... Але я чекав так багато років на цю хвилину... І в його очах проявилася нездольна рішучість.

Тревор добував усю силу волі, щоб запанувати над собою. Приправив собі бороду, пересував риси обличчя і цього було досить, щоб до зміни, яка зайшла в ньому за останні шість років додати собі зовсім нову маску. Стів Гампінг прийняв його на шюфера, а навіть ні на хвилину не підозріваючи, хто він.

Тревор сидів при кермі авто і віз свого ворога далекою дощовою дорогою. Тепер прийшла хвилинка розрахунку. Тревор глинув у дзеркало, що відбивало авто задул і переконався, що на брутальному обличчю Гампінга, що майже лежучи дрімів у глибині авто, не видно було ніякої риси неспокую. Шофер повернувся енергійно кермою.

— Чи ви здуріли, Джо? — почув він ненависний голос свого ворога. Сталевим прунтом, який тримав напоготові, ударив у риси свого ворога Гампінг упав з тихим стогоном.

Та як американські українці зідуться до Вашингтону на свій черговий конгрес, то вони будуть знов над тими справами радити і знов займуться до них своє становище. Тим вони ще справи не вирішать, це певне. Що найвище, може буде надія, що можливо в дечому властиві здобути якісь полєкші принаймні українським скитанням, що є під американською владою в Європі.

Така буде дійсність. Та проте не глядім на це надто чорно. Справи, які печуть наше серце, печуть нині й велике число думаючих американців, що вже добре бачать, звідки іде нова загроза. Щораз більше в Америці таких, що розуміють, що вправді Гітлера нема, але нема кінця злочинам, подібним до нацистських, поповнюваних і нині над мільонами людей. Теж і те, що діялось і діється в Україні, діється тепер і в інших краях, що є під контролею Кремлю. Значить, що коли нині говоримо про кривди України і варварства кремльського режиму над українським народом, то вже не так легко називати це „нацистською“ чи „фашистською“ пропагандою, чи видумками українських „самостійників“, як це бувало. Про подібне пишуть тепер американські газети з різних країв. І про це не може не знати і американський уряд.

Американські українці завжди твердили, що справа України належить до найважливіших європейських проблем, та що її поневолення було і буде загрозою для мира в Європі. І це нині ще більше актуальне, як було давними часами. А чому воно так, це треба виявити на конгресі в Вашингтоні в світлі нових подій, що зайшли останніми роками в життя саме цього українського народу, як і міжнародним укладі Європи.

Конгресу треба ще й тому, що війна скінчилась і треба дати нашому громадянству нагоду до вислову свободної критики громадської праці й для вибору тих, кому воно хоче повірити дальший політичний провід. Треба теж нової думки нового підйому і ширшого розмаху до праці й жертвості. А тому і треба, щоб наші громади та організації вислали на конгрес до Вашингтону своїх найкращих представників як з старшого, так і з молодого покоління, щоб і додали розмаху і свіжості. Тому і не зволікаймо з вибором делегатів і делегатов.

Хай зідеться в столиці краю, дня 26. січня 1946 р. якнайширше представництво американсько-українського організованого громадянства. І то з різних громад, церков і організацій, які і з різних угруповань, тільки не з комуністичних, бо ці останні не дбають ні за Америку, ні за Україну, ні за ті демократичні ідеали, що дорогі американцям і українцям.

Видихуючи дим з насолодою. Кількома сміливими рухами стягнув він бороду та перуку. Потім відступив кілька кроків і почав пробувати, чи дерево, яке стояло оподалік, єди- на на цій площі, досить міцне. Привязав до нього мотуз і тягнув.

Не минуло десять хвилин, як зав'язаний мішок почав у авті рухатися. Стів Гампінг прокинувся обурений і тріхми приголомшений. Коли поглянув на чоловіка, що стояв перед ним, проняв його жах, якби побачив примару: „Тревор!“

Тревор засміявся поганим сміхом: — Так, Гампінг, це я. У його голосі чути було незвичайне задоволення.

Зв'язаний не міг відорвати очей від того, що стояв перед ним. — Що ви тут робите? Чого хочете від мене? — закинувся він увесь тремтучий.

Тревор станув на весь ріст. — Бандите! Ти знищив мені життя, бо я станув тобі на дорозі. Нині я хочу віддати тобі твоє життя. Я міг був тебе забити вже раніше, але ти мусиш умирати не простим способом, у більших муках. За моїх шість років терпіння ти мусиш відплатитися мені шістьма секундами.

Він реготався: — На кілька кроків перед нами є пропасть. Я пущу гальму і авто поїде з тобою туди просто... Це буде тривати не більш як шість секунд, але в цих шістьох секундах ти знаєш усіх мук передсмертного жаху, заки твою голову не розторопить ота там скеля...

— Ні, ні! ти не смієш цього! — кричав Гампінг уже весь у страху.

Тревор поводився з незвичайним спокоєм і підійшов до авто, щоб звільнити гальму. Авто посунуло поволи в напрямку пропасти. На одну секунду машина якби завагалась і зараз після цього зсунулася

О. О. Д. — остання дошка ратунку

У дискусії над назначенням американської представниці до Організації Об'єднаних Держав (О. О. Д.), переведеній в сенаті, забрав слово сенатор Бортон К. Гвілер, з Монтани, і говорив чотири години. У Конгресовім Рекорді з 27. листопада читаємо докладний перебіг цієї частини дискусії, який викликала його промова, що мала тривати дві години, однак затягнулася тому, що її переривали інші сенатори для вислову своїх поглядів. Тому саме промова Гвілера разом із згаданими замітками інших сенаторів дає повний образ того, що думає сенат Злучених Держав про ролі Організації Об'єднаних Держав, про її Чартер і про відношення Злучених Держав до Росії у справі цього Чартеру. Зогляду, що на поміщення повної промови нема в нас місця, ми наведемо тут лише ці виїмки, які дають вияснення на такі питання, які можуть відноситися до свободи поневолених народів, в тому числі і українського народу.

Гвілер зазначив на самому вступі, що цілком його промови не є критика політики президента Трумана, бо він вже унаслідок „положення, яке не дається розв'язати“. Гвілер зазначив, що він запитує про те, „яка є наша політика у відношенні до агресивності Росії“. Вчасі виголошування промови Гвілер ставив запит до Предсідника сенатської Комісії Заграничних Справ, сенатора Конелі:

„Дозвольте мені запитати Вас, Пане Сенаторе, коли та вже Організація Об'єднаних Держав (О. О. Д.) введе в життя чотири свободи? Чи О. О. Д. скаже Росії: „Ви не смієте забирати Естонію, Литви, Латвію й Польщу? Чи скаже коли О. О. Д. Росії: „Ви не смієте йти агресією на Іран та забирати Манджурію?“

Сенатор Конелі (у відповідь):

„Дозвольте мені сказати, що як О. О. Д. збереться і стане діяльною, то вона повинна поступати так, як їй велить Чартер. Вона повинна виставити всі держави, щоб вони дотримали зобов'язань, які вони прийняли на себе. Колиб я був делегатом до О. О. Д. — але я ним не буду і не хочу бути, — то я

Хай зідеться в столиці краю, дня 26. січня 1946 р. якнайширше представництво американсько-українського організованого громадянства. І то з різних громад, церков і організацій, які і з різних угруповань, тільки не з комуністичних, бо ці останні не дбають ні за Америку, ні за Україну, ні за ті демократичні ідеали, що дорогі американцям і українцям.

Видихуючи дим з насолодою. Кількома сміливими рухами стягнув він бороду та перуку. Потім відступив кілька кроків і почав пробувати, чи дерево, яке стояло оподалік, єди- на на цій площі, досить міцне. Привязав до нього мотуз і тягнув.

Не минуло десять хвилин, як зав'язаний мішок почав у авті рухатися. Стів Гампінг прокинувся обурений і тріхми приголомшений. Коли поглянув на чоловіка, що стояв перед ним, проняв його жах, якби побачив примару: „Тревор!“

Тревор засміявся поганим сміхом: — Так, Гампінг, це я. У його голосі чути було незвичайне задоволення.

Зв'язаний не міг відорвати очей від того, що стояв перед ним. — Що ви тут робите? Чого хочете від мене? — закинувся він увесь тремтучий.

Тревор станув на весь ріст. — Бандите! Ти знищив мені життя, бо я станув тобі на дорозі. Нині я хочу віддати тобі твоє життя. Я міг був тебе забити вже раніше, але ти мусиш умирати не простим способом, у більших муках. За моїх шість років терпіння ти мусиш відплатитися мені шістьма секундами.

Він реготався: — На кілька кроків перед нами є пропасть. Я пущу гальму і авто поїде з тобою туди просто... Це буде тривати не більш як шість секунд, але в цих шістьох секундах ти знаєш усіх мук передсмертного жаху, заки твою голову не розторопить ота там скеля...

— Ні, ні! ти не смієш цього! — кричав Гампінг уже весь у страху.

Тревор поводився з незвичайним спокоєм і підійшов до авто, щоб звільнити гальму. Авто посунуло поволи в напрямку пропасти. На одну секунду машина якби завагалась і зараз після цього зсунулася

певно настоював би, щоб Рада Безпеки і Асамблея виповнили свої обов'язки. Однак в Чартері нема нічого сказаного такого, що давало б Організації Об'єднаних Держав право змінити мапу світа. У Чартері нема такого уповажнення. Я допускаю, що ці справи, про які саме говорить Сенатор з Монтани, будуть належати до мирового договору. Ми мусимо мати мировий договір для вирішення границь і інших питань. Рада Безпеки і Асамблея не мають широкої і повної юрисдикції в цілому світі.

„На підставі постанов Чартеру права О. О. Д. є обмежені лише до цих питань, які зазначені в Чартері. Ці питання в першу чергу відносяться до агресії одної держави на другу. Коли Організація Об'єднаних Держав зідеться і пічне свою діяльність, я сподіюся, що вона сповнить свої зобов'язання. Ми можемо хіба сповнити наші обов'язки супроти нас самих і бажати собі, щоб інші держави сповнили свої. Коли ми це зробимо, тоді ми виповнимо наші зобов'язання супроти себе самих і супроти світової організації.“

Сенатор Тонел: „На скільки мені здається, Сенатор Гвілер тим разом виявляє закид, що „чотири свободи“ не будуть обеспечені силою і тому (згадані держави) й інші держави не відстануть теж забезпечити силою.“

Гвілер: „Я цього не говорив. Я лише сказав, що ми не повинні були ніколи згодитися, щоби віддати Росії Польщу, Литву, Естонію, Литву, Румунію чи Болгарію. Ми обіцяли цим народам свободу й демократію. Ми обіцяли їм „чотири свободи“... Тепер, я тверджу, що ми не маємо права прибрати печатку на знак згоди, щоби ці держави перейшли під владу одної знайстрашніших тираній, які колинебудь існували... Ми вели Громадянську Війну на те, щоб увільнити невольників і тепер я не буду голосувати або промовляти за те, щоби сотки мільйонів білих людей віддали в неволю.“

Сенатор Тонел: „Чи Сенатор з Монтани думає, що це було врятувало Литву, колиб ми не були згодились на поступок Росії?“

Гвілер: „Алеж певно, що так, бо Росія підписала Атлантійський Чартер. Росія дала свою печатку на знак згоди на „чотири свободи“. А тепер наші величаві і миролюбні союзиці насильно ломлять Атлантійський Чартер, ми збоку приглядаємось і кажемо Росії: „Радіть вперед і робіть якраз те, за що ми пішли до війни і не хотіли дозволити Гітлерови робити.“

Тонел: „Я хотів би зрозуміти, що ми, на думку Пана Сенатора, мали зробити?“

— Бандите! Ти знищив мені життя, бо я станув тобі на дорозі. Нині я хочу віддати тобі твоє життя. Я міг був тебе забити вже раніше, але ти мусиш умирати не простим способом, у більших муках. За моїх шість років терпіння ти мусиш відплатитися мені шістьма секундами.

Він реготався: — На кілька кроків перед нами є пропасть. Я пущу гальму і авто поїде з тобою туди просто... Це буде тривати не більш як шість секунд, але в цих шістьох секундах ти знаєш усіх мук передсмертного жаху, заки твою голову не розторопить ота там скеля...

— Ні, ні! ти не смієш цього! — кричав Гампінг уже весь у страху.

Тревор поводився з незвичайним спокоєм і підійшов до авто, щоб звільнити гальму. Авто посунуло поволи в напрямку пропасти. На одну секунду машина якби завагалась і зараз після цього зсунулася

вниз. Різкий, божевільний крик змішався із гріхотом машини, що розбивалася на кусні. Тревор був зовсім супокійний, коли відважувався від дерева мотуз. Повільними методичними рухами закинув шнур у безодню. Навіть не глянув оком у глибок, де щезла його жертва. Спокійною, певною ходою завернув дорогою. Його сіра постать щезла в далині.

Сенатор Конелі: „Сенатор з Монтани каже, що треба було сказати Росії: „Ви не смієте цього робити!“ Допустимо, що Росія булаб тоді сказала: „А ми всетаки зробимо так, як нам захочеться“. Що тоді був би Пан Сенатор зробив?“

Гвілер: „Я був би просто сказав: „Ви не робіть цього без нашої апробати.“

Конелі: „Допустім, що Росія булаб сказала: „Ці краї належали перед війною до нас. Тепер ми звільнили їх спід німецького ярма і заберемо собі“. Чи сенатор хотів би тоді воювати?... Щодо мене, як ніколи не уживавби воєнних сил, доки я не рішувся воювати. Це єдиний спосіб розмови, з яким хтось рахується... Я не вірю, що (Ваш) спосіб говорення заведе далеко.“

Гвілер: „Алеж ми казали, світові, що ми дамо свободу народам світу, а потім ми увільнили деякі народи з ярма на те, щоб віддати їх під іншого тирана... Факти говорять, що нашими засадами є засади з „Атлантійського Чартеру“ і чотири свободи.“

Сенатор Ванлерберг: „У точці 14. Чартеру (Організації Об'єднаних Держав) є постановка: „Загальна Асамблея може доручити способи для мирного наладнання кожного положення, безогляду на це, звідки воно витворилося, а яке може пошкодити загальному добробуту або прийняти відносинам між державами.“

Якраз в цих цілях і засадах Об'єднаних Держав містяться оті права, які Сенатор з Монтани говорить. Це не є автоматичне забезпечення поправкою або доповненнє в якійсь ситуації, однак є уклібною пригадує Панови Сенаторови, що якраз в цій постанові лежить єдина зорганізована можливість і надія поправити такі відносини, які я бачу сьогодні в отім розбурханім світі... Це може є і надія, яка підстава, однак, я уклібно тверджу, що навіть і воно є безконечно ліпше, ніж як би не було взагалі ніякого перетя... І я не бачу ніякої іншої надії на землі, за винятком введення ошого документу в життя просто для випробування, чи це дасться зробити при його помочі.“

З повищого дискусії виходить ясно, що навіть найбільші прихильники світового Чартеру не висловлюють рожевих надій на його успішність з другого боку вони не закривають очей на небезпеку збоку Росії. Тому й не диво, що сенатор Гвілер у закінченні своєї промови прийшов до висновку:

„Нехай Америка здобудеться на відвагу скликати справжню мирову конференцію чи то з Росією, чи без Росії.“

ДЛЯ КРАЩОГО ЗАТРА ЗАТРИМУЙТЕ СВОІ ВОЄННІ БОНДИ!

Один з асистентів державного заведення для божевільних здавав звіт директорові: — Ми знайшли його у страшному стані. Він мусів знайти якогось шоку. Папері, які ми знайшли при ньому, виставлені на прізвисько Стєва Гампінга. Не розумію, чому увесь час повторяє тільки два слова: „Шість секунд, шість секунд...“

перекл. а. б.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

БЕРТ КЛІФ.

ШІСТЬ СЕКУНД

Гібонс — директор в'язниці пінг... Той бандит кинув мене дивився поглядом правдивої симпатії на чоловіка, що стояв перед ним у поганому одязі.

— Я знаю, що ви думаєте, Тревор — сказав — моя професія помагає розумітися на людях і я можу розуміти ваші почування. Навіть більше — я вірю, що ви невинні.

Постать Тревора, що видовжилася за шість років дартмурської в'язниці, ще випрямилася.

— Ви вірите мені? Отже як розуміти?...

— Я знаю, — Гібонс успокоїв його одним жестом. — Кожний людський суд у світі був би вас мусів засудити. Всі позначки були проти вас.

Джек Тревор говорив далі: — Позначки побудував Гампінг, щоб йому тільки щось не вдалося. Він теж не оминє руки справедливості і то суворі. Чи не краще почекаати. Тревор главу директорів в очі і сказав:

— Дякую вам... Але я чекав так багато років на цю хвилину... І в його очах проявилася нездольна рішучість.

Листування з „депласованими“ особами в американських зонах Австрії та Німеччини

Головний поштовий уряд у Вашингтоні оголосив 26. листопада б. р., що пороблено заходи, аби уможливити обмін листами — не реєстрованими — та поштовими картками поміж депласованими особами, що перебувають в американських зонах Австрії та Німеччини і їх своїми, рідними, приятелями в цій країні.

Докладніші умови кореспонденції є такі:

Рідні, чи приятелі можуть писати тільки тоді, як дістануть від дотичної особи з американських зон Австрії та Німеччини картку, видану „УН-РРА“ (УНРРА — форма 1) чи картку Інтернаціонального Червоного Хреста. Виславши таку картку, депласована особа може потім вислати раз на тиждень листа на дві сторінки.

Листи і поштові картки до депласованих осіб в американських зонах Австрії та Німеччини треба відносити на пошту і подавати урядникові. Разом з тим треба показати картку, одержану від тої особи, якій посилається лист (УНРРА — форма 1, чи картка Інтернаціонального Червоного Хреста). Картка від депласованої особи має бути адресована на ім'я того, хто вислав листа. На листах, чи поштових картках, поштовий урядник робить помітку „Підтверджено“ та прибиває поштову печатку.

Адресувати кореспонденцію до депласованих осіб в американських зонах Австрії та Німеччини треба в такий спосіб:

Ім'я депласованої особи
Name of Displaced Person

Назва табору
Name of the Camp

Число поштового дистрикту
No. of Postal Addressing District

Назва поштової офіси
Name of Post Office

„Ю. Ес.“ зона, Австрія
(чи Німеччина)

U. S. Zone, Austria or Germany

Через заграничну станцію,
Нью Йорк, Н. Й.

Via Foreign Station, New York, N. Y.

Якщо листи чи поштові картки для депласованих осіб не будуть подані на самій пошті поштовому урядникові, а вкинени до поштової скрині на вулиці, вони будуть повернуті назад до того, хто їх посилає. При тому буде зазначено на листі: „треба принести спеціально на пошту разом з картою від депласованої особи чи звісткою від Червоного Хреста“.

Поштова оплата за листи до депласованих осіб в американських зонах Австрії та Німеччини вносять п'ять центів за першу уніцію та три центи за кожну додаткову уніцію чи частину уніції. За поштові картки — три центи за кожну картку.

Все це однак не торкається кореспонденції з аме-

силати тільки один пакунок на тиждень тій самій особі.

Коли подається на пошту пакунок для відправлення в американські зони Австрії чи Німеччини для депласованої особи, треба разом з пакунком показати першу картку отриману від тої особи (УНРРА — форма 1 чи картка Інтернаціонального Червоного Хреста).

Та картка має бути адресована на ім'я особи, яка посилає пакунок. За кожним разом як посилається пакунок, на тій картці поштовий урядник має поставити дату, коли пакунок вислано, наприклад — послано пакунок, день, місяць, рік — і підписатися.

Посилаючи пакунок треба виповнити і прицепити до пакунку дві картки: одна — форма 2966, друга — 2972. Пакунок може бути зашплеваний зі всіх сторін.

Загальна Рада — ФЛІС.

КОМУНІКАТ ЗЛУЧЕНОГО УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ (ГРУДЕНЬ, 1945).

Збірка одіж.

В часі від 7. січня до 31. січня буде переведена в Злучених Державах загальна збірка одіж для допомоги різним народам. В часі цієї збірки ніяка добродійна організація не може переводити кампанії за окремою збіркою, а тільки може приймати звичайні посилки, вислані без всякого зазвучу. Злучений У. А. Д. Комітет теж не буде вести ніякої окремої кампанії в призначений на загальну збірку час і закликає усі наші громади вислати негайно усю зібрану одіж до складу в Нью Йорку на таку адресу:

Unitarian Collection Warehouse
Ukrainian Relief
31 E. 35 St., New York 16, N. Y.

Не забувайте подати свою адресу та зазначити, що одіж призначена на Український Реліф.

Афідевіти.

Після одержаних відомостей вже в найближчих місяцях будуть вислані консульські американські урядники до Європи та окупованих країн, щоби приймати теж оголошення на візд до Злучених Держав, однак віза не можна буде одержати шкоро як за п'ять місяців. Хто має рідних, яких після теперішнього імміграційного закону можна спроводити до Америки, повинен вже тепер вислати їм повні афідевіти, щоби дані особи могли відразу внести потрібні аплікації. Повний імміграційний закон буде проголошений окремо.

Висилка пошти до окупованих країн.

Покищо далі дозволена пошта тільки до американських та канадських вояків.

Висилка пакунків.

Малі пакунки з одіжю та живою треба вислати на такі адреси з зазначенням, що вони для скитальців (фор рефюджіс):

1) Central Ukrainian Relief Bureau
218 Sussex Gardens
Paddington
London W. 2., England.
(For Refugees).

2) Ukrainian Relief Office
186 Bd. Saint Germain
Paris 6, France.
(For Refugees).

3) Ukrainian Relief Committee for Refugees
Passegiate del Gianicolo, n. 7.
Roma, Italy.

4) Ukrainian Relief Committee in Belgium
24 Ave., Livingstone
Bruxelles 4, Belgium.

Найбільше поживий і одіж вислати до Англії, Франції та Італії.

До Англії та Італії вислати окремі пакунки з шкільними приборами та папером для вжитку наших шкіл в окупованих краях.

Усі жертви та членські вкладки слати негайно до:

United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

Віча і організаційні збори.

Дітройт, Міш. — Організаційні збори усіх організацій Дітройту і околиці в справах допомоги відбудуться в суботу, дня 15. грудня, в годині 7.30 вечером, в Народнім Домі при Грейлінг вулиці в Гамтремк, Міш. Буде реферувати д-р В. Галан, предсидник Зл. У. А. Д. Комітету.

Б.Фало, Н. Й. — Віче в справі допомоги відбудуться у неділю дня 16. грудня в годині 3. пополуноді в салі церкви св. о. Ніколая. Реферуватиме д-р В. Галан.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти. А просвіта — це сила.

КОШИКОВІ КАЛЕНДАРІ

НА 1946 РІК
У гарних кольорах.
ХРИСТОС НА ГОРІ ОЛИВНІЙ
МАТІР БОЖА
РІЗДВО ХРИСТОВЕ
ЗИМОВИЙ ВИД
ОСІНЬ НА ФАРМІ

Календарі друковані українською мовою.
Свята означені чинним церковним друкм.

Ціна 50 ц. один.
Належитість треба посилати разом з замовленням:
„СВОБОДА“
P. O. BOX 346
JERSEY CITY 3, N. J.

НОВІ КНИЖКИ

TARAS SHEVCHENKO. The Poet of Ukraine. Selected poems. Translated with an introduction by CLARENCE A. MANNING. Ukrainian National Association, Jersey City, New Jersey, 1945. pp. VI+217.

На зміст цієї книжки, прикрашеної на початку фотографією Т. Шевченка, складаються такі уступи і поеми:

Вступ 1-2
Вступ перший — Літературне під-
ложка 1-7.
Вступ другий — Життя Шевченка 8-35.
Вступ третій — Поезія Шевченка 36-54.
Вступ четвертий — Релігія у Шевченка 55-59.

Вибір з поезій Тараса Шевченка з поясненнями:

Думи мої, думи мої 64-67
Перебендя 67-70
Тополя 70-78
Нащо мені чорні брови 76-77
До Основ'яненка 78-81
Івані Палакова 81-83
Тарасова ніч 83-88
Катерина 88-108

Гайдамаки — (Вступ: Все йде, все минає...) 108-116
На вічну пам'ять Котляревському 117-120
Тече вода в синє море 120-121
Гамала 126-126
Марина Черниш 127-128
Сон (У веселого своя доля) 128-145
Шафариківі (Вступ з поези „Бретині“) 145-147
Великий Лях 148-165
Кавказ 165-170
І мертвим, і живим, і ненародженим... 171-179
Заповіт (Як умру...) 179
В казематі (Ой одна, я, одна... За байраком байраком... Мені одяково... Не кидай матері!... В неволю тяжко... Чи ми ще зійдемося знову? 180-184)
З засланця (Думи мої, думи мої... Сонце заходить, гори чорніють... Мені уривається минало...) 184-186
По повероті з засланця (Доля... Му-
за... Марку Вовчку...) 186-190
Марія 190-211
Осі 211-213
Не нарікаю я на Бога 213-214
Минули літа молодії... 215
Чи не покинуть нам... 215-217

ЩО ПИШУТЬ?

У РІДНОМУ СЕЛІ І КРОПИВА ПАХНЕ, А ПРОТЕ ПРИЙШЛОСЬ ЙОГО ПОКИДАТИ!

Від одного з наших читачів дістали ми збірний лист, що надійшов до нього від знайомих і рідних, що опинилися на скитальщині й перебуває в Німеччині під американською владою. В тому листі є таке:

Широ дякуємо Богу, що маємо від Вас вістку.

Не вмію Вам сказати, як тяжко було нам кидати своє рідне село. Аж нині розумію, чому мама Улясі так тужила за своїм краєм, чому для неї кожний колосок пшениці на нашій ниві був дорожчий від всіх багатств цілої Америки. Тепер розумію, чому Богдан писав до нашої мамунечки, що в нашій рідній селі і кропива пахне.

А проте про нас вигнанців говорять як про німецьких прихильників, гітлерівців. Ніхто не хоче повірити, що саме й від тих німців ми утікали! Ніхто не хоче пам'ятати тих могили, які виросли на наших землях під німецьким чоботом.

На сам новий рік 1944 р. німецька карна експедиція виїхала в Гумнісках (за це, що хтось може для звичайного рабунку вбив якогось фолькс-дайтшера!) управителя школи, одного учителя і 44 молодих хлопців. На сам Йордан німці забрали в нашої найближчої сусідки двох синів і першого Олеса розстріляли в Чорткові, а другого Михайла в Тарнополі.

За все, що діялось в селі відповідали священники, учителі і молодіж. Тож, щоб ратувати своє життя, ми покинули 21. січня 1944 село рідне, забираючи зі собою грудку землі з могили нашого тата, брата Михайла і трохи йорданської свяченої води. А тепер одинока праця в нашій школі для нашої української дітвори, тут в Кальфельді, не дає нам падати в розпук, в зневіру. Добре писав Шевченко: „Тяжко жити на світі, а хочеться жити“.

Мені стидно, що ми тікали. Я наче поповнила якийсь злочин перед своїми людьми! Вони чіплялись наших санок і плакали, як малі діти. Плакали не жінки, а старі, сиві господарі, як от... Ми не мали права їх лишати! Але остати, значило гинути; або від німецької кулі, або в большевицькій тюрмі.

Тисячі нашої інтелігенції вимордували вони, а між ними і наша сестричка М. з своїм чоловіком. За що та молоденька квітка цілий рік задихалась у львівській тюрмі? А потім пігнали її на Сибір, аж до Томська, а там і замучили, як закатували тисячі такої нашої молоді. Хіба за те, що любила свою землю; хіба за це, що всі свої сили жертвувала для свого народу. Мого мужа мали розстріляти в той сам день, як відходили. І лише сила Божа спасла

його і 16 молоденьких хлопців, яких wraz з ним вивели за наш цвинтар і вже казали клякнути до розстрілу.

І який злочин поповнила та наша найдорожча мамунечка, що вона такі тяжкі хрести переносить. Ми не могли її з собою забрати, бо якраз тоді зломилася собі ребро і була ще хора. Швагер, як священник, не хотів кидати людей.

Вісти, які тепер приносять люди з наших сторін страшні і сумні. З Теробовельщини вже вивезли три транспорти людей на Сибір.

Розсипались наші люди як сльози, як перекотиполе по всій землі. Сотками тисяч забірали німці й робили з них невідомі, роками використовували їх силу, даючи їм в нагороду за рік праці і сорочку, 1 камізелюк і зношене вбрання.

Як хвиля на розбурханому морі перекочується наш нарід тепер по цілій Німеччині. Та крім цього ще дусить нас ночами невпевність, що от, от, задууть авта енкавудистів та силою заберуть „на рідну“.

Ми вже старі — нам не багато життя лишається. Хочу лише примістити в безпечне місце свою дитину Марійцю. І не лише її. Благаю Бога, щоб охоронив ту горстку нашої молоді, яка тут блукає і хоче жити, щоби розраховуватись ще за ті страшні кривди, заподані першому народові.

Дописане на листі від другої особи:

Ніколи і не смисло мені, що буду писати до Вас з мотушливою кількістю Німеччини. Хто був би випрокував тому 6 років, що страшна воєнна хуртовина перекотиться через цілу Європу і знищить тільки людського життя та майна? Чи сподівався хто з нас, що прийдеться мандрувати через Польщу, Словаччину, серед партизан та смертоносних бомб, аж до Відня, а відтак в Баварію до Мінхена, і не вірилось, що нас троє все це переживе. Та віра і надія на поворот в рідні сторони додавали нам сил. Тепер війна закінчилась та мандрівка наша ще не скінчена. Куди нас кине ще доля не знаємо. Однак віримо, що приїде час, в якому настане справжній мир, справжній воля і свобода народів.

Тою вірою в краще завтра живе весь наш нарід на еміграції. Не має в нас людини, щоб не вірила в краще завтра і не думала про свободний колись поворот до дому.

IVAN FRANKO'S "MOSES"

Trans. by Waldimir Semenyna
With a biographical sketch of Ivan Franko
by Stephen Shumeyko
Price 50 cents

ПОШУКУЄМО

317 ЖЕРТВОДАВЦІВ по \$100

НАДЗВИЧАЙНА КАМПАНІЯ „СВОБОДИ“ НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ

„Свобода“, орган Українського Народного Союзу, сидомо того, що її читачі та члени і відділи У. Н. Союзу були завжди прикладом жертвенності в кожній гуманітарній акції американських українців, закликає їх тепер до активної та жертвенної участі в проголошеній отрим надзвичайній кампанії, якої ціллю є знайти 500 жертводавців (осіб, товариств, чи відділів), з яких кожний зложив би одноразово не менше як \$100 на допомогу найнещасливішим з нещасливих — українським жертвам війни.

Дальші жертви в цій надзвичайній кампанії „Свободи“ на допомогу українським жертвам війни зложили:

183) Тов. Книгипі Одьги, від. ч. 1, Шікаго Ліній — \$ 100.00
Попередню проголошено — 18.270.00

Разом \$18,370.00

ХТО НАСТУПНИЙ?
Дальші жертви — по сто доларів чи більше — просимо слати чеками чи поштовими переказами, виписаними на „Свободу“, на таку адресу:

СВОБОДА
P. O. BOX 346 JERSEY CITY 3, N. J.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

СВЯТОЧНІ ПОДАРУНКИ

Хочете дати своїм кривим чи приятелям гарний Різдвяний дарунок? Хочете їм зробити милу несподіванку? Дайте їм дарунок українського мистецтва зі складу:

UKRAINIAN ART & NOVELTY SHOP

181 Second Ave. (between 11 & 12 Str's)th
New York 3, N. Y.

Поштові замовлення приймаємо на такі речі:

БЛЮЗКИ на білому або жовтому матеріалі, киданий вітр \$17.50	
Простіо зазначити, яке бажаєте число блюзків.	
КРАВАТКИ вишивані на червоному, чорному або синьому тлі	\$10.00
ДІТОЧІ СУКОНОЧКИ або БЛЮЗОЧКИ вишивані або смакінг, 1 і 2-ге число	\$ 8.50
3 і 4-те "	\$10.50
5 і 6-те "	\$12.50
ХУСТОЧКИ вишивані на льняній полотні	\$ 1.50
ХУСТОЧКИ вишивані в трьох розмірах:	
великі великі	\$ 2.00
звичайного виміру	\$ 1.50
діточі	\$ 1.00
ПЛАШКИ ручні мальовані в цвѣти або орнаменти:	
великі	\$12.50
звичайні для щоденного вжитку	\$ 6.00
з нашиваними коралками (сківес)	\$10.00
ЛІАЛЬКИ: пара, козак і козачка, 7 цалів	\$ 4.00
пара, козак і козачка, 11 цалів	\$12.00
великі ідіалі лідальки, 32 цалів	\$25.00
РУШНИЧКИ гостинні (тест тавлас) з меншою вишивкою	\$ 1.50
з більшою вишивкою	\$ 2.50
ПУДЕРНИЧКИ з вишивкою встановленою на верх пудернички	\$ 2.50

Разом з замовленням просимо вислати належність. Без заплаи збори, замовлення не висилаємо.

Хто може експ. відідати, той може побачити багато більше гарних речей, як мальовані пали, вишивані обрус, серветки, ташки, плаші, гузики, гребінчики та інше.

Важко для СВЯЩЕНИКІВ І ДЯКО-ВЧИТЕЛІВ. Маємо на складі „Чини св. Тайн“ зібрані в одній книжці, ціна готівкою \$2.00, а опакування 10 центів. Приходить або пишіть до UKRAINIAN ART & NOVELTY SHOP на вище згадану адресу.

УЖЕ МОЖЕМО ДАТИ НАШІЙ МОЛОДІ й американському народові КНИЖКУ

про генія України — ТАРАСА ШЕВЧЕНКА — написану англійською мовою, в якій є і переклади найкращих його творів спід пера професора Колумбійського Університету, CLARENCE A. MANNING, відомого знавця української літератури та історії.

Такою книжкою є:

Taras Shevchenko

the Poet of Ukraine
Translated with an introduction by
Clarence A. Manning
Acting Executive Officer
Department of East European Languages, Columbia University

Це перше того роду видання в Америці й в цілому англо-саксонському світі. Книжка та повинна зявитись негайно в кожній хаті американських українців, в кожній школі, в кожній бібліотеці. Бо несли треба, щоби був найкращий репрезентант України, найліпший виразник духа і характеру української нації.

Ціна з посилкою \$2.50.
(З Канади треба платити тільки американською валютою)

Замовлення слати на таку адресу:

Svoboda

P. O. BOX 346 JERSEY CITY 3, N. J.

НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ!

СТАРАННЯМ СЕСТРИЦТВА СВ. ПОКРОВИ
при Українській Православній Церкві св. Вознесіння
675 So. 19th St.
відбудеться

ПОСВЯЧЕННЯ ДВОХ ЦЕРКОВНИХ ПРАПОРІВ

В НЕДІЛЮ, 16. ГРУДНЯ (DECEMBER 16, 1945)

Посвячення довершить місц. парох о. д-р В. Клодницький при кінці Сл. Божої, яка розпочнеться в год. 11. рано.

З цієї нагоди зараз по Сл. Божій, в церковній салі відбудеться БЕНКЕТ. Як на Посвячення так і на Бенкет щиро запрошує Вас уряд сестрицтва.

ЗА УРЯД: Антоніна Юрив, предс.
Розалія Блювус, кас.
Марія Гураль, секр.

Праця для жінок і мужчин

WANT ADS

CLASSIFIED DEPARTMENT:
Bergen 4-0237 — BRyant 9-0582

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

Жінок, чистити офіси, печі, робота, 3 год. на вечір. \$1.00 на годину.
Daylight Service Window Cleaning Co.
84 Franklin St., New York City

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

БОСТОН, МАСС.

Листопадове Свято.

Наша громада при українській православної церкви, а з нею тов. Запорозька Січ, Сестрицтво Пресв. Поркови, від 238 У. Н. Союзу, Клуб Молодих Дівчат, Дочки України уладили традиційне свято Незалежності Західної України, 18 листопада. Рано по Службі Божій в церкві установленю по середині церкви стрілецьку могили з березовим хрестом і дубовим вінком, а на її сторожі шкільна дівтора з американськими й українськими прапорами. Місцевий парох, о. В. Касків, промовив відповідне слово про значення цієї могили, відправив панакхиду, а церковні урядники перевели збірку на допомогну акцію з успіхом яких \$200.

В год. 4. сполудня відбувся концерт у виповненій ущерті парафіяльній залі. Після вступного слова о. В. Каскова відспівано американський гімн і тоді прийшов до слова знайий український дім, п. Я. Макогін. Він порівняв терпіння України з терпіннями Христа і вивів висновок, що по терпіннях приходить воскресення. Закінчив шановний промовець закликом, щоб усі американські українці об'єдналися під проводом У. Конгресового Комітету і складали допомогу через З. У. А. Допомоговий Комітет. Другим промовцем був генеральний секретар У. М. С. А. при „Армії енд Нейві“ п. Ковлес. Він говорив коротко і висловив подяку українцям за фінансову допомогу для установа, яка є під його опікою, згадав про книжку Чемберліна „Юкрейн ей собмерджд нейшен“, з котрої, як твердив,

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ЗНАЧИТЬ, НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРИВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

вела теж дискусія над способами допомоги українським жертвам війни в Європі. Ухвалено внаслідок збірки \$50 до спільного місцевого Українського Допомогового Комітету, в якому заступлені всі відтинки нашого громадянства. Крім того ухвалено переслати на кампанію „Свободи“ \$100 на поміч скитальцям. Тому, що відділова каса внаслідок таких жертв зменшилася, рішення уладити представлення, а режисером вибрано М. Козулькевича. Делегатами до місцевого допомогового комітету залишилися ті, що досі, а це П. Мороз і М. Давискиба. Також відновлено заклики, щоб громадяни зносили убрання, призначене на допомогу. На цю ціль отворена церковна скарбниця кожної церкви і п'ятниці.

М. Давискиба, секр.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

М. С., Нью Йорк, Н. Й. — Це виказ З. У. А. Д. Комітету, в якому сказано, що збірка є з листопадового свята. А про свято і \$414.14 є обширно в дописі з Нью Йорку, що поміщена в ч. 234 „Свободи“ з 29 листопада. Отже усе є ясне, бо там точно сказано, де, хто і скільки зложив.

Н. С. — Справляти треба щось дійсно важке, а не дрібну помилку. На таке шкода часу на писання, витрату гроша на листа і друку та папір. Живемо у великих часах, у яких треба скупчувати увагу на важніші речі. Нью Йорк Таймс зачав перед кількома днями одну статтю уривком з другої й навіть не згадав за це у управленні видання. Переконаний, що інтелігентні читачі самі це завважать і зрозуміють, що сталося помилка.

В. М. — Ваша згадка про Коляду добра. Та листи не вишарпав, якщо хто хоче їх надрукувати, бо й таке вже було. Думаємо, що люди будуть визнавати, хто в громаді колядує на З. У. А. Допомоговий Комітет і Український Конгресовий Комітет, а хто під них підшивається. Хоч

Річні збори від. 238 У. Н. Союзу.

Вони були в деїм відмінні від зібрань у минулих роках, що на них прибула численна наша молодь після покінчення війни. Вони бажали почути, як за час їх несприятливості ішла тут праця.

Збори відкрив предс. П. Мороз, проголосив порядок дня і дав слово уступаючим урядникам для складення звіту. Фінансовий звіт зреферував кас. П. Бербелицький, а рекордовий секр. М. Давискиба. За 11 минулих місяців зібрано і переслано до У. Н. Союзу \$5,925.76 з членських вкладок, а нових членів прибуло до відділу 18. На внесок делегата Григорія Костецького вибрано той самий уряд на наступний рік, а це: П. Мороз, голова; Степан Ярош, заст.; П. Бербелицький, кас.; Іван Виноградник, заст.; М. Давискиба, секр.; інж. А. Прухницький, заст. При обговоренні способів організації молоді забирали слово: молоді члени: А. Прухницький, Ілля Сіліньський, Данило Баранюк, Волод. Ярош, Антін Пашак, Марія Прухницька, Роз-

ЖАРТИ

Дебют.

Добродій Принцип стає перед судом за побиття своєї жінки. Суддя відбирає генералі і вікіні питає: — Караний? — Ні, прошу світлого суду, це моє перше подружжя.

Непорозуміння.

Мій кривняк, який має 65 літ, рішав відомолитися. Через малу? — Неотеса. Чому ви ображуєте цю панночку, з якою ви хочете оженитися?

Дитяча філософія.

Чи ти вдоволений, що маєш тепер братика? — Дуже! Будемо тепер брати штурханці по половині!

ЗБОРИ ВІДДІЛУ У. Н. СОЮЗУ

РОМ, Н. Й. — Бр. св. Михайла, від. 121, повідомляє своїх членів, що річні збори відбулися в неадамі, 16 грудня, в 2-й половині, в У. Н. Домі. Напоминаємо членів і членів, щоб не шукали жадних інкрутів, але явилися на річні збори, бо це дуже важливі справи до рішення і буде звіту контроль за 1945 рік та вибір уряду. Дуже ложаліма є, щоб всі члени явилися хоч на річні збори і вирішили такі справи, які самі уряд не може рішати. — За уряд: І. Лаврук, предс. і кас.; О. Галз, секр.

КОГУС, Н. Й. — Бр. св. Петра і Павла, від. 57, повідомляє про річні збори відбулися 16 грудня, в год. 2. половині, в церковній галі, 198 Остерію ул. На порядку дня вибір уряду на 1946 рік. — В. Дертня, предс.; О. Недельський, секр.

ТАВНТОН, МАСС. — Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 122, повідомляє своїх членів, що річні збори відбулися в неадамі, 16 грудня, в галі Товариства, 14 Мейна Еве, точно в год. 2. половині. Просимо всіх членів прийти на час і платити справи та вибрати уряд на 1946 рік. — За уряд: В. Проніцький, предс.; Х. Салата, кас.; К. Сізіньський, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219, повідомляє своїх членів, що річні збори відбулися в суботу, 15 грудня, в год. 8. вечір, в укр. прав. галі, 675 Савт 19. вул. Просимо всіх членів прийти на час і платити справи та вибрати уряд на 1946 рік. — Т. Боллар, предс.; М. Соколовський, кас.; А. Мудовський, секр.

можна під Різдво і це нагадати.

ОЛИФАНТ, П. А. — Місячні збори Бр. св. Кирила і Методія, від. 88, відбулися в неадамі, 16 грудня, в год. 8. вечір, в парохіальній школі кімната ч. 3. Просимо членів прийти на час, як також вирішити загалом перед закінченням рахунків. — Секретар.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Бр. св. Івана Христителя, від. 76, повідомляє всіх членів і членів, що річні збори відбулися 16 грудня. Просимо всіх членів прийти на ці збори, вислухати звіту урядників за ший рік і вибрати уряд на 1946 рік. Довгуючих членів напоминаємо вирішити свій долг. — За уряд: С. Христинський, предс.; М. Сороколіт, кас.; В. Салаз, секр.

ФОРД СІТІ, ПА. — Тов. Зап. Січ, від. 63, повідомляє всіх своїх членів і членів, що річні збори відбулися в неадамі, 16 грудня, в У. Н. Домі, 600 — 6-та Еве, в одній 1. половині. Буде звіту уряду і контроль комісії та вибір уряду на 1946 рік. Також будемо вислухати нових членів до У. Н. Союзу, як просимо всіх членів, які мають знайомих, які приїждять їх на збори і винести до У. Н. Союзу і Тов. — Л. Колодичук, предс.; П. Тимчик, кас.; М. Личак, секр.

ПОНКЕРС, Н. Й. — Тов. Подільська Січ, від. 8, буде мати свої річні збори в неадамі, 23 грудня замість 16 грудня, в Клубі, 13 Вашингтон ул., в 2. годині пополудні. Просимо всіх членів явитися і вирішити свої належності, рівнож принести цей розмет в сумі 2 дол., який ухвалений на минулих річних зборах на кожного члена. Буде річний звіт і вибір уряду на 1946 рік. Буде прийняти нових членів без оплати вступного. Не явившись член буде караний згідно со статуту. — За уряд: В. Комар, предс.; В. Мандзіл, секр.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ. — Місячні збори Бр. св. Івана Христителя, від. 270, відбулися в суботу, 15 грудня, в год. 7.30 вечір, в У. Н. Домі, 181-183 Фіт ул. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо маємо важливі справи до пологодження. Довгуючих членів просимо вирішити свій залежний долг, бо інакше будуть суспендовані. — За уряд: М. Косонюк, предс.; С. Гріца, кас.; Н. Пігура, фін. секр.; А. Бусько, рек. секр.

УКРАЇНСЬКИЙ ЮВІЛЕР

повідомляє, що має на продаж ГОДИННИКИ „Елґін“, ДІЯМЕНТИ і всякого роду срібну посуду.
ІВАН СЯРИНСЬКИЙ
ветеран
2928 POPLAR STREET,
PHILADELPHIA, PA.

ОКУЛЯРИ

Як ви хочете мати гарні окуляри по уміркованій ціні, зайдіть до:
LEO SPINGARN,
OPTICIAN
Successor to
J. H. MESSINGER
Established in 1888
130 FIRST AVE., NEW YORK
межи 7-мою і 8-мою улицею
ПОВНА ОПТИЧНА ОБСЛУГА
Отворено щоденно до 7 г. вечір.
У п'ятницю закрито. В неадамі від 10 г. рано до 2 г. пополудні.
Telephone: AL 4-4015

В таких часах, як тепер, мало хто може не звати на справу коштів. Це є одинока причина, чому ми кладемо такий натиск на наші приступні ціни.
Якість нашої услуги поборює всяку конкуренцію; наші ціни є такі низькі, що безумовно кожна родина є здивована і вдячна.
STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
34 E. 25th St.,
BAYONNE, N. J.
Phone: BAYonne 3-0540

ПРИСТУПНІ ЦІНИ

В таких часах, як тепер, мало хто може не звати на справу коштів. Це є одинока причина, чому ми кладемо такий натиск на наші приступні ціни.
Якість нашої услуги поборює всяку конкуренцію; наші ціни є такі низькі, що безумовно кожна родина є здивована і вдячна.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON FUNERAL DIRECTORS

34 E. 25th St.,
BAYONNE, N. J.
Phone: BAYonne 3-0540

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 9. листопада 1945 р. помер у 88. році життя

ВОЛОДИМИР ЕДИНАК.

член Бр. св. О. Ніколая, від. 106 У. Н. Союзу в Шікаго, Іл. Покійний народжений в Шікаго, Іл. Був катером Бр. св. О. Ніколая. Покійний полишив у спутку жону Марію, віна Володимир та дочку Катрін і стрийка Костя. Похорон відбувся 18. листопада в погребового заведення до церкви св. О. Ніколая пре участі членів Бр. св. О. Ніколая, родичів, кривних і знайомих. Похований на українським цвинтарі св. Ніколая, Гітінс Ровд і Десплейн Рівер. — В. Й. П.

Дня 17. листопада 1945 р. помер у 63. році життя

МИКИТА ГУРЕЛ.

член Бр. св. О. Ніколая, від. 106 У. Н. Союзу в Шікаго, Іл. Покійний народжений в селі Сологони, повіт Новий Сачч. Вступив в члени У. Н. Союзу 1910 року. Був перераними роками у ридитком відділу. Полишив у спутку жону Юлію, 6 синів: Юсифа, Михайла, Миколу, Андрія, Семена, Івана, 3 дочок: Марію, Ольгу, Аїну та брата Стефана і 4 внуків. Похорон відбувся 21. листопада 1945 в погребового заведення при участі членів Бр. св. О. Ніколая, родичів, кривних і знайомих до української катол. церкви св. Ніколая і на цвинтарі св. Ніколая, Гітінс Ровд і Десплейн Рівер. — В. Й. П.

Д-р ВОЛОД. ГАЩИЦЬ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ
І АКУШЕР
690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Essex 3-5086
Урядові години: Від 1 до 3 попол., від 1 до 8 вечір. В неадамі і середі тиш за попередніми порозумінням.

Д-р ВОЛОД. ГАЩИЦЬ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ
І АКУШЕР
690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Essex 3-5086
Урядові години: Від 1 до 3 попол., від 1 до 8 вечір. В неадамі і середі тиш за попередніми порозумінням.

Даром пробка

МІЛЕРТОН LAXATIVE

Тепер є перебувала нагода для всіх, що терплять на недомагання шлуника й випробували коштовні ліки й зела, а не майшли позбутися. Тим усім поручаємо спробувати даром Зела Мілертона, котрий не запорюється ні вартість, а споживається в натуральній формі. По ліквіті пробіти переконаєтеся, як skutочно діляють в недомаганнях, як, як кваси шлуника, газу, нестрашність, запір, брак апетиту, біль голови й інші недомагання, котрі походять зо алого травлення. Щоби переконатися, пишіть по пробку.

Спеціальна Оферта

по знижених цінах.
1) \$1.00 за 1 коробку Мілертону
2) \$1.50 за 2 коробки Мілертону
3) \$2.00 за 3 коробки Мілертону
Питайте за злілля Мілертон у вашій сусіній аптін, а як там його не мають, то пишіть до:
J. S. MILLER, Inc., Dept. U.,
P. O. BOX 628, NEWARK 1, N. J.
Single package not sent C.O.D.
Small postage stamps acceptable.
Ці ціни важні лише при замовленні просто в головного офісу.

ШУКАЮТЬ ОСІБ

СОБІВ АНДРІЙ з Рогатинщини, села Улад, що перебуває тепер в таборі українських полонених в Італії, пошукує з Нью Йорку: 1) СОДОМА АНДРІЯ і ПАРАЇНЬКУ, 2) ВАСИЛЕНЧУК МИХАЙЛА і МАРІО.

НАУГОЛЬНИК БОГДАН з Лопушної, повіт Вібріка, пошукує з Нью Йорку МАРІ НАУГОЛЬНИК.

До рбох повинних писати на адресу: Ukrainian Camp, 1. a. Rimini, Italy, або: Ukrainian College, Gianicolo 7, Rome, Italy.

УКРАЇНЦІ В IRVINGTON, N. J.

І ОКОЛИЦІ! Купуйте в українських кімнати біля під назвою COLUMBIA DRY GOODS SHOP 835 — 18th Ave., Irvington, N. J. Треті двері від Columbia Ave. Беріть 54 Bus, котрий переходить попри двері. Анастасія Соколовська, власниця.

БОЛІНІГ

Рани на ногах, опухлі ноги, набридли жила, болочні ноги, флебіти (запалення жил), напухлі або болочні коліна чи виступки і ревматичні ноги успішно лікуємо новими європейськими методами без операцій. Лікуємо згубними ліками і котиками.

Офісові години: в понед. і четвер. від 1. до 8. вечір; вівторки і п'ятни. від 1. до 6. вечір; в сел. від 1. до 5. вечір; в суб. від 12. до 4. попол. В неа. і свята нема уряд. годин.

Dr. L. A. BENLA

320 W. 86 St., New York City
Близько Бродвею.
ENdicott 2-9178
СПЕЦІАЛІЗУЄ В БОЛЮ НІГ.

МИРОН ЛИТВИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга шира і чесна
801 SPRINGFIELD AVENUE,
corner Harrison Place
IRVINGTON, N. J.
Phone: ESsex 3-8080

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАГАТО

Завжди ЩАДІТЬ дещо з вашого обезпечення. Ми уладуємо прекрасний ЦІЛИЙ ПОХОРОН за \$150.00

У випадку смутку в родині клієнт:

KAIN MORTUARIES, INC.
S. KANAI KAIN, Pres.
433 STATE STREET
PERTH AMBOY, N. J.
Phone PE 4-4646

E. H. VREELAND, Mgr.
86 ELIZABETH AVENUE,
NEWARK, N. J.
Phone BIGelow 3-6762

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребани і цілих так низькій ціні
ОБСЛУГА НАКРАЩА.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Rignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО КРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в БРОНКСІ, БРОУКЛІНІ, НЬЮ ЙОРКУ і ОКОЛИЦІХ

129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL
707 Prospect Avenue,
(cor. E. 155 St.)
BRONX, N. Y.
Tel.: MEtrose 8-6877

УКРАЇНСЬКІ СТІННІ КАЛЕНДАРІ НА 1946 РІК

- У гарних кольорах
- Календаріом друковане українською мовою
- Свята означені чітким червоним друком

Ціна 30 ц. один

Належитість треба посылати разом із замовленням на С. О. Д. не вислаємо.

- Тарас Шевченко — Кобзар
- Засвітали козаченьки
- Вашингтон
- Зимовий вид
- Діти бавляться
- Лінкольн
- Американський прапор
- Олень над водою
- Маленька хата над морем
- "Sea skipper" (рибалка)
- Весна
- Христос добрий пастир
- Серце Ісуса Христа
- Діти, що їх анґел стереже
- Пречиста Діва Марія
- Чудовий вид фарми
- Серце Пресвятої Діви Марії
- Бетси Росс шие Американський прапор
- Тайна вечера
- Матір Божа Неустачої Помочі.
- Свята Родина
- Святий Йосиф
- Слава во вишніх Богу

Замовлення слати на адресу:

"СВОБОДА"
P. O. BOX 346
JERSEY CITY 3, N. J.

РІЗДВЯНІ КОЛЬОРОВІ КАРТКИ

з українськими взорами і святочними желаннями

Отсим повідомляємо всіх, що Адміністрація „Свободи“ має на продаж НОВІ РІЗДВЯНІ КАРТКИ (з ковертами) з українськими взорами в кольорах і з гарними колядами.

Ціна 10 ц. за одну картку.

Належитість треба залучити з замовленням. (На С. О. Д. не приймаємо тому, що постова оплата висока).

"СВОБОДА"

81-83 Grand St. (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.

Замовлення з Канади треба платити американською валютою.

ТАРЗАН, ч. 1297. Дивні запро снини.

Коли Цезар Стенар переконався, що перед ним стоїть король джунґлів, він змінив тактику.

„Ах, що за радість витати великого Тарзана“, сказав він усміхаючись. „Прощу, увійдіть сюди, поговоримо“.

„Ба, навіть і могутній Тарзан не може втиснутися через залізнi штаби кайтки“, сказав пещерний чоловік.

Стенар поступився в одну сторону і потягнув за якусь лину.